

Beschouwingen bij de begroting 2022 PvdA/GroenLinks 16-11-2021

Voorzitter, leden van de raad,

‘Op de markt is uw gulden een daalder waard’. Dat was voor de invoering van de Euro een bekende reclameleus, voorzien van een vrolijk deuntje. En het klopte ook nog: in de jaren ’80 was voor aandeelhouders de markt een paradijs geworden onder de juichende aanmoediging van Thatcher en Lubbers. Voor gewone mensen was de ongebreidelde markt een ramp, die zich langzaam, maar gestaag voltrok. We zagen het effect al bij de bankencrisis en op dit moment laat het zich op vrijwel alle terreinen van het maatschappelijk leven voelen: een zorgcrisis, een energiecrisis, de stikstofcrisis, de klimaatcrisis, een sociale crisis en vooral ook de wooncrisis.

De markt zou alles oplossen en overheid moest vooral teruggtreden en de macht aan de markt laten. We zien nu de desastreuze effecten: slecht betaald flexwerk, een minimumbestaan voor mensen met een uitkering of net daarboven, gewone mensen met gewone banen die het hoofd net boven water houden en al helemaal niet in staat zijn om een woning te kopen en dus afhankelijk zijn van veel te dure huurwoningen. De eisen om voor een sociale huurwoning in aanmerking te komen zijn streng en het zijn er bovendien veel te weinig door de verhuurdersheffing die aan de corporaties is opgelegd. De voordeurdelersnorm helpt daarbij ook niet. Nu worden meerderjarige kinderen het huis uit gedwongen doordat ouders gekort worden op hun uitkering. En die woningen voor jonge mensen.....juist: die zijn er niet.

Voorzitter, je mag van een bestuur dat dicht op de mensen zit -zoals een gemeentebestuur-verwachten, dat het alles op alles zet om tenminste te doen wat mogelijk is, om de effecten van deze crises in hun eigen omgeving terug te

dringen. Helaas is daar na bijna 4 jaar bij deze coalitie weinig van te merken. Dat zien we vooral in de laatste begroting terug. De grote vraagstukken worden hier nauwelijks genoemd, laat staan dat het college daarop een visie heeft geformuleerd. En juist wonen in de breedste zin van het woord, is wat onze burgers bezighoudt.

Wonen is een grondrecht, voor iedereen. Voor mensen met een dikke en met een kleine beurs, voor mensen die gevlucht en voor mensen die vanuit het buitenland hier zijn komen werken. Voor onze jongeren en voor onze ouderen. De meeste senioren die dik 4 Ton moeten neertellen voor een passende woning, verhuizen namelijk niet en dan stukt de zogenaamde doorstroming. Veilig en betaalbaar wonen voor iedereen, zouden dan ook de speerpunten moeten zijn in onze gemeente.

Onze fractie wil hier een aantal ideeën inbrengen, waar wij graag ook de mening van andere fracties over horen, die wel bijdragen aan een oplossing.

Zo doen we een onderzoek naar de mogelijkheid om te voorkomen dat betaalbare woningen worden opgekocht door beleggers, zoals nu in Meijel het geval is. We stimuleren sociale woningbouw door eigen grond tegen lage canon in erfpacht te geven; dat doen we bv in Meijel bij de school, in het Giel Petershof, op het Meuleveld in Maasbree en in Panningen op de terreinen van het voormalige postkantoor en de voormalige school Panningen-Zuid. We dienen hiervoor straks een motie in.

Daarnaast helpen we burgers met weinig geld om de energie- en warmtetransitie mogelijk te maken, zodat we energie-armoede voorkomen. Net als het isoleren van deze woningen, pakken we dit collectief aan. De gemeente zoekt samen met burgers en bedrijven naar oplossingen, die passend en haalbaar zijn. In de visie warmtetransitie die binnenkort in de raad komt, verwachten wij hiervoor overigens een concreet plan, zoals we al eerder aangaven.

Behalve een betaalbare woning, zien wij ook graag dat de leefomgeving van onze burgers leefbaarder wordt en in lijn is met de bestrijding van de klimaat- en stikstofcrisis. Daartoe is veel meer groen in de kernen nodig, schone lucht en verkeersveiligheid. Laten we de straten nou eens echt teruggeven aan kinderen, fietsers, wandelaars. 30 km overal in de kernen zou daarbij helpen. In plaats van het competitieve 'gezinsvriendelijkste gemeente', zoals het CDA hier bepleitte,

bouwen we dan samen aan een mens- en diervriendelijke gemeente. Daartoe is het bovendien nodig dat we in samenspraak met agrariërs zorgen voor het terugdringen van chemische bestrijdingsmiddelen, minder uitstoot aan ammoniak en natuur- en diervriendelijke veeteelt. Dit gepaard aan het gezamenlijk bevorderen van de biodiversiteit. Ook hier zijn we intussen nog nauwelijks iets opgeschoten, in de afgelopen vier jaar.

Voorzitter, ongetwijfeld komt de VVD weer met haar jaarlijkse pleidooi over het niet verhogen van de OZB en slaat men zich op de borst over de lage, bijna laagste woonlasten. Penny-wise, pound-foolish, wat ons betreft. Als elk huishouden in de gemeente iets meer bijdraagt kunnen we daar in toekomst gezamenlijk veel meer mee doen, dan elk apart. Zie onze ideeën over collectieve energie- en warmtetransitie, om maar een voorbeeld te noemen. Onze financiële positie is de laatste jaren, door grepen uit de Algemene Reserve behoorlijk precair geworden en zoals het CDA onlangs ook al opmerkte, zonder de meevallende rijksbijdrage stonden we er helemaal niet zo goed voor. In dit verband wil mijn fractie toch nog eens de wonderlijke splitsing in verblijf- en toeristenbelasting onder de aandacht brengen. De toeristenbelasting blijft op 1 euro staan, terwijl de verblijfsbelasting naar 1,20 euro gaat. Daar begrijpen wij niets van. Opnieuw stellen wij dan ook voor beide tarieven op 1,20 te stellen. Indien huisvesters van arbeidsmigranten dit te hoog vinden voor hun huurders (zoals uit een onlangs geschreven brief bleek, is het vanzelfsprekend mogelijk dat de huisvesters dit zelf voor hun rekening nemen, in plaats van dit door te berekenen naar hun huurders.

Het is in deze moeilijke tijden van belang, dat het college visie aan daadkracht paart en naar de burgers helder communiceert over wat wel en niet kan. Of het nou gaat om de behuizing van sportclubs, ondergrondse bekabeling in Kessel-Eik, een verkeerscirculatieplan; wees duidelijk en eerlijk over wat kan en wat duidelijk niet (of nog niet) kan.

Voorzitter, ondanks onze fundamentele kritiek op dit college, snappen ook wij dat Corona flink wat roet in het bestuurlijke eten heeft gegooid en dat het college ook een zware tijd achter de rug heeft door de afwezigheid van collegeleden door ziekte. Wij waarderen het, dat de collegeleden desondanks hun best hebben gedaan, het bestuurlijke proces zo weinig mogelijk te laten vertragen. Dat moet veel van hen gevraagd hebben en wij danken hen

daarvoor. Ook danken wij de ambtenaren voor het opstellen van deze begroting.